

OMAVARAOPISTON KUULUMISIA 2023 osa II

Hei kaikki Omavara ry:n jäsenet!

Vuoden 2023 toinen puolisko kului lähinnä Omavaraisuuskurssin parissa. Kurssista jäi hyvät muistot ja kurssi huipentui yhteiseen Kekrijuhlaan lokakuun lopussa. Kurssi yhteishenki oli todella hyvä! Tämän vuoden kurssilaisten määrä oli loppuvuodesta ennätyksellisen pieni, sillä kurssin keskeytti kolme henkilöä, mm. vakavien terveysongelmien vuoksi. Tämä aiheutti taloudellisia paineita sekä kurssin uudelleenjärjestelyjä. Näistä kuitenkin selvittiin hyvin! Kurssin loputtua Peltolaan jäi viisi asukasta ja Repokankaalle yksi asukas talvea viettämään. Syystalkoot järjestettiin marraskuun puolivälissä ja haku Omavaraisuuskurssille 2024 käynnistyi marraskuun alussa.

Tässä aluksi kertausta loppuvuoden 2023 tapahtumista ja sen jälkeen suunnitelmia tulevalle vuodelle.

Heinäkuussa kasvimaakiireet hellittivät ja oli aikaa perehtyä mm. perinnetöihin nurmeslaisen Martti Pellikan opastuksella. Peltolaan tehtiin perinteistä pystyaitaa, jonka tarkoituksena olisi toimia omenapuiden suoja-aitana. Kokeilun myötä tiedämme toimiiko se! Teimme myös tuohi- ja päretöitä, ja osa kurssilaisista punoi itselleen sienikorin. Vieraanamme oli myös nokkoskuidun opettaja Hannele Torniainen, joka perehdytti kurssilaisia nokkoskuidun käsittelyyn. Lisäksi osa kurssilaisista kävi osallistumassa kaskenpoltoon naapurikylässämme Puukarissa, Reijo Juutisen kotimuseolla.

Omavaraopisto järjesti Avoimien Ovien päivän sunnuntaina 16.7. Aapelintalon pihapiirissä. Päivän aikana oli noin 120 kävijää, mikä oli todella hienoa! Ohjelmassa oli mm. Heikki Simolan metsäluentoja, tutustumista luonnonsuojelualue Kuusenhäivelöön, työnäytöksiä (mm. päretyöt ja nokkoskuidun käsittelyä), kirpparimyyntiä, kombuchan myyntiä ja Rasimäen kyläyhdistyksen ylläpitämä kahvila. Peltolassa pidettiin puutarhaviljelykierros, johon osallistui runsaasti väkeä. Kaikenkaikkiaan aurinkoinen ja helteinen päivä oli erittäin onnistunut ja kiitos siitä kuuluu kurssilaisillemme!

Työnäytöksiä Aapelintalolla.

Heinäkuussa Maria Dorff oli kutsuttu Jyväskylän Kesän paneelikeskusteluun, jossa hän puhui Omavaraopistosta.

Tänäkin vuonna opiskelijat viettivät puoli viikkoa Mieslahdessa Kainuun Opistossa ja vierailivat sen jälkeen uutuusretkikohteessa Mustarindassa Hyrynsalmella. Ekologisesti suuntautuneessa taiteilijaresidenssissä opiskelijat tutustuivat Mustarindan toimintaan ja saivat osallistua luontokartoitusopetukseen Joni-Matti Kusminin opastuksella.

Mustarindassa luontoa kartoittamassa.

Rumolan aurinkosähköjärjestelmässä havaittiin vikaa ja sitä korjailtiin useaan otteeseen, ja mm. lahjoituksena saatu lataussäädin todettiin vialliseksi. Lokakuussa saatiin sähköt viimein kuntoon uuden lataussäätimen ja uusittujen kytkentöjen myötä. Onneksi mitään onnettomuutta ei päässyt syntymään!

Vuosi 2023 oli hyvä lakkavuosi ja huono mustikkavuosi! Marjojen kerääminen oli haastavaa, sillä alkukesän hallat osuivat juurikin mustikan kukinta-aikaan. Korkeammilta vaarojen laeilta löytyi marjoja, mutta oli lähdeävä melko kauas. Sieniä löytyi hyvin, ja tänä vuonna teimme jälleen sienihapatteita ja kokeilimme ensimmäistä kertaa hapattaa myös mesisieniä (todella hyviä!). Omenasato oli tänä vuonna hyvä, joten saimme omenoita Rasimäen Erakkolan omenatarhasta ja teimme omenasäilykkeitä.

Elokuussa Omavaraopisto oli läsnä Ylellä. Lasse oli vieraana Kulttuuriykkösessä ja Päivän mietelauseissa luettiin otteita Antti Salmisen ja Touko Hujasen kirjasta Lantun Henki.

Posteljoonintalolle istutettiin n. 60 kuusentaimea maantien vastaiselle tontinrajalle. Naapuritontin rajalle istutettiin noin 15 syreenin taimia. Takapihalle rakennettiin tiilistä kompostori. Posteljoonintaloa myös siivottiin vuokralaisen toimesta.

Elokuussa kunnostettiin Repokankaan ikkunoita Karoliina Mannisen johdolla kahden viikon ajan. Kurssin päätteeksi Repokankaalla oli noin viisi kunnostettua ikkunaa. Karoliinan opetusjakso jatkui Rumolan navetan terassin katon rakentamisella. Opetusta oli yhteensä kolme viikkoa, jonka aikana katto saatiin lähes valmiiksi. Muutamat kurssilaiset viimeistelivät katon opetusjakson jälkeen!

Ikkunoidenkunnostusta Repokankaalla ja Rumolan kattotyömaata

Kesällä Rumolan metsästä tehtiin metsänkäyttöilmoitus. Siinä vaiheessa vielä korotimme aikaisempaa tarjoustamme, mutta emme saaneet siihen edes vastausta. Suuri suru ja järkytys kohtasivat meidät syksyllä, kun hakkuut Rumolan viereisissä metsissä alkoivat! Koko maisema muuttui kertaheitolla. Valtavat yli satavuotiaat kuuset olivat pinoissa tien varressa. Kävimme surutyönä laulamassa kaadetulle metsälle Finlandiahymnin.

Kurssilaiset kävivät tänäkin vuonna Hiidenportin kansallispuistossa, Murtovaaran talomuseossa, ja olivat yhden kalastusviikon Mujejärvellä opettelemassa erilaisia kalastustapoja ja säilöntämenetelmiä.

Opiston hunajasato jäi tänä vuonna pieneksi, se oli noin 11 kiloa. Kahdesta pesästä tuli kuitenkin kolme eli toivotaan ensi vuonna parempaa hunajasäätä!

Polttopuita tehtiin tänä vuonna melko samalla kaavalla kuin edellisvuonna. Puut kaadettiin rasiin Juhannuksen tienoilla, ne oksittiin ja kuljetettiin jokirantaan syyskuussa, jolloin ne myös uitettiin Peltolan rantaan. Loppukurssin aikana puita kuljetettiin ravikärryillä ylös pihaan. Kaikkia puita ei ehditty kuljettaa, ja loput tuotiin syystalkoissa. Puita saatiin kasaan yli 15 kuutiota, mikä ylittää kurssilla kuluvan puun määrän! Omavaraisuus polttopuiden suhteen alkaa olla hanskassa.

Loppukurssin keskelle mahtui myös yksi vierailu. Toivalan ammattiopiston opiskelijat kävivät päivän mittaisella vierailulla Omavaraopistolla opettajansa kanssa. Se osui samaan aikaan Savirappauskurssin kanssa, jonka Savi ry:n aktiivit tarjosivat Omavaropistolle talkoovoimin. Se osoittautuikin hyvin antoisaksi ja inspiroivaksi teemaksi. Kurssipäivien aikana savirapattiin Aapelintalon eteisen muuri, tehtiin aurinkoseinäke Peltolan kasvimaalle ja mm. maalattiin savimaalilla Peltolan eteinen. Tärkeänä kehitysasiana saviasiantuntijat tutkivat paikallista savea, mahdollisten savirappausprojektien vuoksi. Savi ei ole erityisen laadukasta, mutta sopii kuitenkin savirappaukseen, mikä oli hyvä tieto. Savirappausta päätettiin ottaa opetusohjelmaan tulevalle vuodelle 2024!

Syyskuu kului perunannoston ja muun sadonkorjuun parissa. Perunasato jäi heikommaksi kuin edellisinä vuosina, mutta pinta-alan kasvun myötä saimme ennätysmäärän perunaa, 1350 kg ja Perunafestiä vietettiin mukavissa tunnelmissa!

Peltolan naapuri lahjoitti Omavaraopistolle ohraa, jota käytiin niittämässä sirpeillä perinnemestari Reijo Juutisen opastuksella. Peltolassa kokeiltiin viljan kuivaamista saunassa, mikä ei ollut täysi menestys. Viljalyhteet olivat liian tiiviisti lauteilla ja osa niistä pääsi homehtumaan. Myös seinään tuli hieman pintahometta, joka saatiin pois harjaamalla ja pesemällä. On kuitenkin ilmiestä, että mikäli viljelyä halutaan laajentaa viljan suuntaan ja lisätä esimerkiksi härkäpapujen viljelyä,

tarvitsemme kunnolliset tilat kuivatusta varten. Peltolan sisätilat eivät ole lähellekään riittävät, varsinkin näin sateisina kesinä muodostuu isoja ongelmia kosteuden ja tilanpuutteen takia.

Aapelin jokipelloille perustettiin kaksi erillistä pähkinäpensasviljelmää, omista taimista siis! Lisäksi istutimme omenapuiden taimia mm. Posteljoonintalolle, Peltolaan ja Erakkolaan. Marjapensaita laitettiin Rumolaan, Peltolaan ja Posteljoonille. Taimia oli kertynyt aktiivisen sivarimme toimesta, joka oli innostunut varttamaan, lisäämään ja kasvattamaan monivuotisia puuvartisia kasveja. Upeaa!

Kotamäen hirsisaunaa rakennettiin tänä vuonna alkukesän opetusviikkojen jälkeen palkkatukityöntekijän sekä talkoolaisten voimin. Tavoitteena oli saada sauna valmiiksi, mutta esimerkiksi runsassateinen kesä vaikeutti huomattavasti rakentamisolosuhteita. Hirsiseinät kuitenkin nousivat tänä vuonna enemmän kuin minään aiempaan, ja ensi vuodelle jää vain kolme varvia!

Väentuvan kuisti kiinnitettiin rakennukseen lujemmin, sehän tosiaan irtosi rakennuksesta lumien tultua alas katolta keväällä. Toivon mukaan se kestää nyt paremmin!

Sadonkorjuu oli tänä vuonna vaikea. Kamppailimme sään kanssa pääsadonkorjuun suhteen. Jouduimme etsimään sateettomia hetkiä, jolloin satoa voitiin nostaa. Päädyimme nostamaan satoa ”varastoon” ja niitä sitten käsiteltiin sateensuojassa sateisina päivinä. Onnistuihan se vaikka huolta se kyllä aiheutti! Erittäin sateisen ja lämpimän syyskuun jälkeen tulikin suoraan talvi. Syyskylvöt jätettiin odottamaan, mikä oli virhe näin jälkikäteen ajatellen. Maa jäättyi pysyvästi jo lokakuun puolivälissä ja siitä alkoi talvi! Syyskylvöt, eli palsternakka ja valkosipulin istutus jäävät nyt kevääseen. Tänäkin vuonna valmistettiin lanttukimchiä, sekä ämpäreittäin hapankaalia sekä Rumolassa, Kotamäellä että Peltolassa. Kurssi huipentui kekrijuhliin lokakuun lopussa ja jokipellolla paloi ”Risu-uhri”, eli risuista koottu hahmo, joka poltettiin pimeässä lokakuun yössä. Kekripukkien ja kekrittärien ”kehoituksesta” ulkona tanssittiin kansantansseja. Maagisia hetkiä täydenkuun valossa!

Syystalkoot pidettiin marraskuun puolivälissä ja ne keskittyivät polttopuiden tekoon Kotamäellä, Repokankaalla, ja Aapelilla. Talkoissa oli tänä vuonna rauhallisempi tekemisen meininki ja paljon saatiin silti aikaan! Talkoissa oli kymmenkunta talkoolaista per päivä. Talkoissa kokeiltiin vesikelkan käyttöä puiden kuljetuksessa ja se osoittautui työtaloudellisesti parhaaksi (ravikärryihin verrattuna)! Tähän saakka syystalkoissa ei ole ollut lunta, ja nyt sitä oli jo kymmenisen senttiä. Talkoissa oli puolenkymmentä tulevasta kurssista kiinnostunutta!

Maria Dorff vieraili Sari Valton puheohjelmassa marraskuun alussa, aiheena oli omavaraisen elämän alkeet.

Joulukuussa pidettiin Posteljoonintalolla remonttitalkoot. Taloa lämmitettiin ja sähköä riitti hyvin sekä valaistukseen että puhelimien lataamiseen. Talosta saatiin remontoitua yksi huone kokonaan ja toista aloitettiin. Talkoissa tapetoitiin, purettiin, putsattiin, raaputettiin ja hangattiin pintoja puhtaaksi. Tunnelma oli oikein hyvä! Ohikulkijat pysähtelivät ihmettelemään talosta näkyviä valoja ja piipusta kohoavaa savua. Jatkoa seuraa helmikuussa 2024!

Joulukuussa pystyimme maksamaan kiinteistöiden ostoihin otettuja lainoja pois nopeutetulla aikataululla, hieno juttu!

Loppuvuonna 2023 Omavara ry on työllistänyt kaksi pitkäaikaistyötöntä 100 % palkkatuella. He ovat työskennellyt mm. metsätoissa, rakentamisessa ja puutarhahommissa.

Omavara ry on saanut jälleen lahjoituksia, mm. viskurin. Viskuri eli Tuulikki on 1920-luvulta peräisin oleva ”tuulikone” jolla seulojen ja ilmavirran avulla puhdistetaan mm. viljaa, papuja, herneitä ja jopa marjoja. Tämä oli todellakin upea lahjoitus Omavaraopistolle ja sen sijoittamista mietitään vielä. Lisäksi saimme yhden ravikärryt lisää, sekä kangaspuut Posteljoonille. Posteljoonille on saatu runsaasti kalusteita ja tekstiilejä. Kiitos kaikille lahjoittajille!

Omavaraopiston opiskelijat osallistuivat ahkerasti Rasimäen kyläyhdistyksen tapahtumiin pitkin vuotta, mm. omenoiden sadonkorjuuseen, joki-iltaan ja kesäjuhliin. Mukavaa, että kyläläisiin on säilynyt hyvä yhteys! Kyläyhdistys lahjoitti Peltolaan ja Aapeliin postilaatikkotelineet, ja autoimme niiden ja muidenkin telineiden asentamisessa Rasimäentien varrelle.

Vuoden 2024 varalle on suunnitteilla taas monia juttuja. Omavaraisuuskurssi 2024 järjestetään 8.4.-27.10.2024. Hakuaika loppuu 12.2.! Toivottavasti löytyy tarpeeksi hakijoita. Rumolassa jatketaan navetan katon uusimista. Repokankaalla jatketaan ikkunoiden kunnostamista. Opistoalueen hirsisauna pyritään saamaan valmiiksi. Väentupaa jatketaan mm. rakentamalla yläpohjan eristekerros sekä uusi lattia. Savirappauskurssilla rapataan alakerrassa yksi iso seinä.

Omavaraopiston Talvitalkoot tullaan järjestämään 29.1.-4.2.2024. Talkoiden pääaiheena on ompelu sekä ulkohommina polttopuiden tekoa. Talkoissa ommellaan sekä käsin että koneella, teemme Omavaraopiston kiinteistöille ja tulevan kurssin tarpeisiin monenlaisia tekstiilejä. Tervetuloa mukaan! Mikäli talkoisiin on paljon tulijoita, annamme etusijan tulevalle kurssille hakeville. Kesätalkoot järjestetään jälleen Juhannusta edeltävänä viikkona.

Ensi vuodelle on näillä näkymin tulossa kaksi palkkatukityöntekijää, hieno juttu! He tulevat työskentelemään sekä puutarha- että rakennuspuolella.

Kiitos Omavara ry:n tukemisesta!

Hyvää talvenjatkoa,

terveisin Maria Dorff

Omavara ry:n puheenjohtaja